

TÍCH CỰC HOÁ NHU CẦU CÁ NHÂN CỦA ĐỘI NGŨ SĨ QUAN QUÂN ĐỘI TRONG TÌNH HÌNH MỚI

Lê Văn Thái

Học viện Chính trị quân sự.

Về khái niệm nhu cầu cá nhân, đa số các nhà khoa học cho rằng, nhu cầu cá nhân “là những đòi hỏi tất yếu khách quan biểu hiện sự cần thiết về một cái gì đó cần được thoả mãn của con người trong cuộc sống và hoạt động”⁽¹⁾ để tồn tại và phát triển. Hiện nay khoa học đã chứng minh, ngoài các chức năng định hướng, nhu cầu còn được coi là nguồn năng lượng thúc đẩy các hoạt động của con người.

Nhu cầu không tách rời hoạt động, nhờ hoạt động mà một sự cần thiết trừu tượng nào đó được vật chất hoá và trở thành nhân tố kích thích trực tiếp đối với hoạt động sống của con người. Nhu cầu được coi là sự thống nhất giữa *tính khách quan* và *tính chủ quan*. Tính chất này là cơ sở khoa học để lý giải sự cần thiết của việc *tích cực hoá nhu cầu cá nhân* trong mọi hoạt động của con người nói chung, của đội ngũ sĩ quan quân đội nói riêng.

Trong xu thế toàn cầu hoá - một tất yếu khách quan trong quá trình phát triển của lịch sử, đã tạo ra cho đất nước ta nhiều thời cơ và cả những thách thức. Lực lượng phản động, thù địch vẫn không từ bỏ âm mưu chống phá cách mạng nước ta, chúng coi việc tiến hành “phi chính trị hoá” quân đội là một trọng điểm trong chiến lược “diễn biến hoà bình”. Trong đó, mục tiêu tấn công chủ yếu nhằm vào đội ngũ cán bộ, đảng viên trong quân đội với những ngón đòn hiểm độc tác động vào tâm lý, ý thức của họ, nhất là những vấn đề tâm lý phức tạp, nhạy cảm như: nhận thức, thế giới quan, niềm tin, lợi ích, nhu cầu...

Báo cáo Chính trị của Ban chấp hành Trung ương khoá IX tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X, Đảng ta xác định: “Tình trạng suy thoái về tư tưởng

chính trị, đạo đức, lối sống, bệnh cơ hội, chủ nghĩa cá nhân và tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí trong một bộ phận cán bộ, công chức diễn ra nghiêm trọng”⁽²⁾. Dưới góc độ khoa học tâm lý, thì nguyên nhân này có nguồn gốc từ trình độ nhận thức về nhu cầu cá nhân và khả năng tự điều chỉnh, định hướng hành vi nhằm thoả mãn nhu cầu cho phù hợp với chuẩn giá trị của chế độ xã hội chủ nghĩa, chuẩn mực đạo đức của người cán bộ, sĩ quan là chưa đúng đắn, chưa tích cực. Để giải quyết tận gốc một số hạn chế nêu trên, cùng với những giải pháp khác cần phải thực hiện *tích cực hoá nhu cầu cá nhân* của đội ngũ sĩ quan quân đội.

Tích cực hoá nhu cầu cá nhân của đội ngũ sĩ quan quân đội là quá trình tác động có mục đích vào nhận thức, tình cảm, ý chí của đội ngũ này, nhằm hình thành và hoạt hóa ở họ những nhu cầu tích cực, tạo điều kiện thuận lợi để họ thoả mãn chúng, hình thành động cơ thúc đẩy và điều chỉnh hành vi phù hợp với yêu cầu chuẩn mực của quân đội và xã hội. Nhu cầu thành đạt là một trong những nhu cầu như thế.

Qua nghiên cứu, tìm hiểu mức độ biểu hiện của *nhu cầu thành đạt trong hoạt động học tập* của các sĩ quan đang học tập ở Học viện Chính trị quân sự, Học viện Lục quân, bằng phương pháp sử dụng trắc nghiệm Êlerka đã được Việt hoá phù hợp với đối tượng nghiên cứu, chúng tôi nhận thấy, về cơ bản các sĩ quan đều có nhu cầu thành đạt trong học tập ở mức độ trung bình khá. Trong tổng số 200 khách thể được điều tra có tới 173 khách thể có điểm số đạt được từ 11 đến 20 điểm (giá trị trung bình 15,00), 11 khách thể có điểm số dưới 10 (giá trị trung bình 7,18), 16 khách thể có điểm trên 20 (giá trị trung bình 22,12). Điều này cho thấy, số sĩ quan có nhu cầu thành đạt ở mức trung bình khá trong học tập chiếm tỷ lệ rất cao 86,5%, chỉ có 5,5% có nhu cầu thành đạt thấp, số người có nhu cầu thành đạt cao là 8%. Những dữ liệu thu được trên đây phản ánh một thực tế nhu cầu thành đạt trong học tập của các sĩ quan quân đội đang ở mức độ *trung bình khá*, số sĩ quan có nhu cầu thành đạt trong học tập ở mức độ *rất cao* có số lượng rất khiêm tốn. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận sĩ quan loại nhu cầu này còn ở mức độ thấp. Thực tế này sẽ ảnh hưởng tiêu cực tới chất lượng quá trình thực hiện nhiệm vụ học tập, rèn luyện của đội ngũ sĩ quan quân đội. Nếu có những giải pháp tác động hợp lý, thì những chỉ số này sẽ có thể được cải thiện và tạo ra nguồn động lực to lớn thúc đẩy tính tích cực trong các hoạt động nghề nghiệp của sĩ quan quân đội nói chung, của các học viên ở các nhà trường quân đội nói riêng.

Chú thích

1. Tổng cục Chính trị, Quân đội nhân dân Việt Nam (1998). *Tâm lý học quân sự*. NXB Quân đội nhân dân, Hà Nội, tr. 248.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2006). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*. NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, tr. 65.